

ВСТУП

Розділ 1. Теоретичні аспекти проблеми соціалізації дошкільника

1.1. Особливості соціалізації дошкільника

1.2. Вплив сприймання і розуміння дошкільниками емоційних станів людини на процес соціалізації

Висновок до першого розділу

Розділ 2. Експериментальне дослідження особливостей сприймання і розуміння дошкільникам емоційних станів людини

2.1. Методологічні засоби, хід і процедура констатувального експерименту

2.2. Аналіз результатів констатувального експерименту

Висновок до другого розділу

Розділ 3. Психолого-педагогічні програма формування та корекції

психоемоційної сфери старших дошкільників

3.1. Методика, хід і процедура формувального експерименту

3.2. Результати впровадження комплексної програми корекції та формування компонентів психоемоційної сфери старших дошкільників

Висновок до третього розділу

ВИСОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Розділ 1. Теоретичні аспекти проблеми соціалізації дошкільника

1.1. Особливості соціалізації дошкільника

Написав Тамила

Середа, 13 серпня 2014, 22:35 - Останнє оновлення Середа, 13 серпня 2014, 22:56

Сучасна дитина живе в епоху великих економічних, політичних, моральних трансформацій, злому багатьох стереотипів поведінки, переосмислення деяких цінностей, перманентної нестабільності у суспільстві, нечітко визначених, а часто і різновекторних вимог з боку дорослих. Перша загальна картина світу дитини формується в дошкільному віці.

Як відомо, коли з тих чи інших причин відповідні емоційні та інтелектуальні якості, мотиваційні структури, тощо не дістали достатніх умов для свого розвитку в дошкільному віці, згодом подолання наслідків - недоліків розвитку - виявляється справою вельми складною, а часом і зовсім неможливою (Л. І. Божович, Л. С. Виготський, Д. Б. Ельконін, О. В. Запорожець, Г. С. Костюк, М. І. Лісіна).

Згідно з культурно-історичною концепцією Л. С. Виготського, розвиток та соціалізація дитини відбувається у процесі інтеріоризації культурно-історичного досвіду та соціальних стосунків [23]. Дорослий виступає для дитини як носій цього досвіду і як найважливіше джерело його розвитку. Саме якість цього контакту, що відбувається у процесі власної активності дошкільника при постійному діалогічному контакті зі значущими близькими та у процесі осмислення і рефлексії як самої діяльності, так і себе в ній, забезпечує необхідний рівень розвитку та соціалізації дитини (Н. Асанова, С. Братусь, А. Запорожець, А. Захаров, В. Мухіна). Саме сім'я є тією першою соціальною групою, яка найбільшою мірою впливає на процеси розвитку та соціалізації дитини. Сім'я — це не однорідна, а диференційована соціальна група; у ній представлені різноманітні вікові, статеві, професійні «підсистеми» [20]. Дослідники, які звертаються до вивчення особливостей внутрішньосімейних відносин, акцентують увагу на їх унікальності. В основі цих відносин — близькість, що становить надзвичайну виховну цінність. Означена цінність характеризується неповторністю інтимних зв'язків вихователя й вихованця, глибоким особистісним контактом між ними. Це обумовлює ефективність спілкування, його виховну силу, сприяє інтенсивності, міцності та глибині засвоєння дитиною у процесі наслідування та співпереживання моральних позицій батьків, що виявляються в їхніх звичках, судженнях та оцінках, у їхньому ставленні до інших людей, суспільних подій тощо, в особливій чуттєвості, налаштованості дитини на батьківський вплив, їхні установки, пов'язані з її поведінкою. Усе це, з одного боку, полегшує соціалізацію індивіда, а з іншого (зважаючи на значну кількість зовнішніх, не завжди керованих чинників) — значно утруднює цей процес [3].

Поняття «соціалізація» складне та багатокomпонентне, тому доречно розглянути його ретроспективні аспекти. Термін «соціалізація» має більш як столітню історію існування і є дуже поширеним. У 1956 році цей термін було внесено до реєстру американської соціологічної асоціації. У кінці 60-х років проблема соціалізації стала виступати як міждисциплінарна і увага до неї підсилилася з боку спеціалістів різних наук - філософів, соціологів, педагогів

і психологів [28].

Визначаючи поняття “соціалізація” різні дослідники виділяють ті чи інші сторони цього процесу в залежності від аспекту і мети, яка ставиться в дослідженні. Зміст поняття “соціалізація” деякі автори вбачають в тім, що це процес “входження індивіда в соціальне середовище, пристосування до нього, освоєння певних ролей і функцій” (Б. Д. Паригін). Інші дослідники вважають процесом соціалізації “засвоєння індивідом соціального досвіду, в ході якого утворюється конкретна особистість” (І. С. Кон) [55].

Визначення соціалізації як процесу, внаслідок якого індивід одержує недостатню йому соціальність, дає Б. Г. Ананьев [28], говорячи, що соціалізація - це процес формування людини як особистості, її соціальне становлення, включення особистості у різні системи соціальних відносин, інституцій і організацій, засвоєння людиною знань, норм поведінки, що склалися історично.

Т. Шибутані [3] розглядає соціалізацію як безперервну адаптацію живого організму до його оточення, як формування здатності передбачати реакції інших людей і пристосовуватися до них. Особистість соціалізована тоді, коли вона здатна брати участь в узгоджених діях на основі конвенційних норм.

Подібним чином розглядають соціалізацію Д. П. Креч, Р. С. Крачфілд, Е. Л. Баллачей, котрі, зокрема, зазначають, що вона є прийняттям особистістю переконань, цінностей і норм вищого чи нижчого статусу, характерних для групи осіб, де особистість перебуває [55].

Т. Парсонс підкреслює, що соціалізація є динамічним процесом, пов'язаним із структурною організацією суспільства.

Деякі науковці (Є. Б. Весна, В. С. Мухіна) розглядають процес соціалізації як входження людини в символіку культури. У результаті соціалізації людина оволодіває не тільки системою знаків і символів, але й способами мислення, характерними для даного суспільства.

Написав Тамила

Середа, 13 серпня 2014, 22:35 - Останнє оновлення Середа, 13 серпня 2014, 22:56

Соціалізація - явище культурно-історичне. Зміст цього процесу, стадії, конкретні механізми мають історичний характер, суттєво варіюють від однієї культури до іншої, визначаються характером соціальної системи. Можна спостерігати, як зі зміною епох, культур...